

Nemzetpolitikai összefoglaló

2015. 6. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Székely Szabadság Napja: ismét betiltották a felvonulást

Az előző évhez hasonlóan Dorin Florea, Marosvásárhely polgármestere ismét megtiltotta, hogy a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) március 10-én felvonulást szervezzen a székely vértanúk emlékművétől a város főteréig, és tiltakozó megmozdulást tartson a prefektúra előtt – jelentette be Izsák Balázs SZNT-elnök. A polgármester csak a székely vértanúk emlékművénél tartandó megemlékezéshez adta hozzájárulását. A rendezvény ötletgazdája írásban kérte Maros megye prefektusát, hogy támadja meg a törvényszék közigazgatási osztályán a – megítélése szerint – törvénytelen döntést, ám maga is a törvényszékhez fordult a dokumentum érvénytelenítése céljával. Izsák Balázs rámutatott: a polgármesteri hivatal „indoklásában az 1991-es keltezésű 60-as törvény nem létező cikkelyeire, valamint vélt vagy valós csendőrségi jegyzőkönyvekre hivatkozva” próbálja megtiltani a Székely Szabadság Napján tervezett felvonulást. Izsák – aki bevallása szerint a tavalyi tiltás ellenére is meglepődött Florea lépésén – úgy véli, a decentralizáció és a regionalizáció ügye nem etnikai kérdés, hanem közös érdek. „Ezelőtt két évvel úgy tűnt, a polgármester úr is megértette, mindannyiunk célja, hogy Marosvásárhely legyen a régió központja. Egy múlt heti személyes beszélgetés alkalmából meg is hívtam Floreát a március 10-ei eseményre, ő viszont elutasította, mondván, ennek még nem érkezett el az ideje. Szerintem ez akkor jön el, amikor román és magyar közéleti személyiségek úgy érzik, itt az ideje” – fogalmazott Izsák Balázs. Arra is figyelmeztetett, hogy a kormány korábbi ígérete ellenére nem szervezett közvitát a regionális átalakítás kérdésében, és nem konzultált az érintett önkormányzatokkal a tervezett átalakításról. Megjegyezte: 45 székelyföldi önkormányzat fogadott el olyan határozatot, amelyben kinyilvánította, hogy a Székelyföld régióhoz szeretne tartozni. Ezek a határozatok az Európa Tanács (ET) keretében működő Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusának a napirendjére kerültek. Lucian Goga prefektus a Krónika érdeklődésére elmondta, nem kíván beavatkozni az SZNT és a városháza közötti konfliktusba. A kormány megbízott rámutatott: a hatályos törvények értelmében az ügy nem tartozik a prefektusi hivatal hatáskörébe, a döntési jog az igazságszolgáltatást illeti meg.

Marosvásárhelyen nincs szükség provokátorokra, sértő rendezvényekre, ezért a megyeszékhelyen biztosan nem lesz felvonulás március 10-én – jelentette ki Dorin Florea polgármester. Hozzátette, közölte a rendezvényt szervező Székely Nemzeti Tanáccsal (SZNT), hogy csakis a székely vértanúk emlékművénél tartandó megemlékezéshez adta hozzájárulását. Újságírói kérdésre elmondta, amennyiben az elmúlt évhez hasonlóan a tömeg mégis felvonul, az törvénybe ütközik, és a rendfenntartók intézkedni fognak, hogy ezt megakadályozzák. „Nem engedhetem meg, hogy Marosvásárhelyen pár senkiházi újra macska-egér harcot alakítson ki a magyarok és románok között” – mondta a városvezető. Az SZNT által tervezett március 10-ei felvonulást ellenzi Smaranda Enache emberjogi aktivista is, aki veszélyesnek nevezte a Székely Nemzeti Tanács kezdeményezését.

Megújulást ígér Szilágyi Zsolt, az EMNP új elnöke

„Munka és fegyelem” – ez a mottója Szilágyi Zsoltnak, az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) új elnökének. Az újdonsült vezető az általa megfogalmazott „kinyújtott kéz politikája” szellemében már fel is kereste Biró Zsoltot, a Magyar Polgári Párt (MPP) elnökét, hogy egyeztessenek a két alakulat együttműködéséről. „A vasárnapi elnökségi ülést követően kerestem, várom, hogy visszahívjon” – számolt be hétfői nagyváradi sajtótájékoztatóján a politikus. Hangsúlyozta, a 2016-os helyhatósági választásokra már most el kell kezdeni a felkészülést, hogy a nemzeti oldal több mandátumot szerezzen. Rámutatott, hogy a két párt a kölcsönös bizalmatlanság ellenére közös értékrendet képvisel, ezért választási szövetséget javasol fele-fele paritású irányítással, külső személyiség vezetése mellett. „Gergely Istvánra, a Csibész Alapítvány vezetőjére gondoltunk” – nevezte meg a külső vezető személyét Szilágyi, aki azt reméli, mihamarabb választ kap az MPP-től. „Messzemenően támogatom Tőkés László év eleji kijelentését, miszerint 2015 a párbeszéd és az együttműködés éve kell hogy legyen” – hangsúlyozta a politikus. Lapunk kérdésére elmondta, arról továbbra sem született döntés, hogy Tőkés László európai parlamenti irodavezetői tevékenységét milyen formában látja majd el a néppárt vezetése mellett. Az új elnök reményei szerint a következő két-három hónapban a néppárt megyei, illetve helyi szervezeteinél is megtörténik a tisztújítás, és az átvilágítást követően látni fogják, mi az, ami jól működik a pártban, és mit kell változtatni. „Mindenkinek helye van a néppártban, aki dolgozni akar, és megújulást akar” – fogalmazott az elnök. Meglátása szerint a viták és belső harcok hasznosak, de azokat a marosvásárhelyi tisztújítással lezártnak tekinti.

A Magyar Polgári Párt (MPP) nyitott az Erdélyi Magyar Néppárttal (EMNP) való együttműködésre, de a szombati vezetőváltás után is fenntartásai vannak az EMNP-vel szemben – mondta az MTI-nek Biró Zsolt, az MPP elnöke. Biró Zsolt hétfőn a maszol.ro portálnak nyilatkozva cáfolta, hogy Szilágyi Zsolt megkereste volna a javaslatlaltal, hogy a két alakulat alkosson választási szövetséget a 2016-os önkormányzati választásokra, és sérelmezte, hogy az EMNP új elnöke a sajtón keresztül üzent az elképzeléseiről. Az MTI-nek nyilatkozva azonban elmondta, az MPP már nyilvánvalóvá tette, nyitott az együttműködésre a magyar politikai pártokkal, és az együttműködés formái között a választási szövetségre vagy akár a pártfúzióra is gondol.

RMPSZ–RMDSZ-stratégia a magyar oktatásért

Az egyre növekvő társadalmi mobilitás és a kedvezőtlen demográfiai mutatók figyelembevételével átfogó stratégia kidolgozására van szükség a magyar nyelvű közoktatásban – jelentette ki Kelemen Hunor RMDSZ-elnök szombaton a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének szatmárnémeti vándorgyűlésén. A szövetségi elnök szerint az oktatási szakembereknek és a politikum képviselőinek közösen kell szerepet vállalniuk ebben a munkában, mely meghatározhatja a magyar oktatás jövőjét a következő években. „Közös célunk az, hogy a gyerekeknek, akik magyarul szeretnének tanulni,

lehetőségük legyen erre az oktatás valamennyi szintjén” – idézte az RMDSZ sajtóközleménye a szövetségi elnököt. Elmondta, az RMDSZ illetékes tisztségviselői szociológusokkal, demográfiai és oktatási szakértőkkel régiókra, településekre való lebontásban megrajzolták azt a helyzetképet, amely alapként szolgál a szövetség hosszú távú oktatási stratégiájához. Az RMDSZ elnöke hozzátette, voltak olyan döntések, amelyek kapcsán a központi döntéshozók nem konzultáltak az RMDSZ képviselőivel, és gyakran megtörtént az is, hogy nem alkalmazták a hatályos tanügyi törvény előírásait. Király András, az RMDSZ oktatási államtitkára szerint egyértelmű, hogy nemcsak a szakmának és a politikumnak kell részt vennie a stratégiai egyeztetésben, hanem az oktatási rendszert működtető szakhatóságnak is, a minisztériumnak. Az államtitkár szerint a jelenleg 159 ezer magyar diákot számláló közoktatási rendszer csakis közügyként közelíthető meg, amelyet a teljes romániai magyar közösségnek figyelemmel kell kísérnie. Burus Siklódi Botond, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének elnöke szerint elérkezett az a pillanat, amikor az oktatás kérdésében érdekelt szakértőknek, intézményeknek, illetve az RMPSZ-nek és az RMDSZ-nek szorosan együtt kell működniük. „Az RMDSZ oktatásért felelős főtitkár-helyettese, Magyarai Tivadar megkeresett bennünket a körvonalazódó oktatási stratégia kapcsán, mi pedig arra köteleztük el magunk, hogy a készülő dokumentum szakmai vetületének a megalkotásában segítünk.” – fogalmazott az RMPSZ-elnök, aki az önkormányzatok szerepét és a szülők támogatását is elengedhetetlennek tekinti a magyar oktatás jövőjének megalapozásában.

Mégis bíróságra kell mennie Malina Hedvignek

Február 2-án született ítéletében a nyitrai kerületi bíróság megszüntette a járási bíróság döntését, amellyel az tavaly decemberben elutasította a főügyészség Zsák-Malina Hedvig ellen hamis tanúzás miatt benyújtott vádindítványát. A járási bíróság tavaly decemberben azzal az indoklással utasította el a Zsák-Malina Hedvig ellen emelt vádat, hogy sérült a vádlott védelemhez való joga. Az ügyészség ugyanis nem fordította le magyar nyelvre a vádiratot, holott Hedvig erre magyar állampolgárként a büntető perrendtartás alapján jogosult. Önként ugyan lemondhatott volna a jogáról, viszont az ügy aktájában nincs nyoma annak, hogy az ügyész erről felvilágosította volna. Hedvig ügyvédje a tavaly januári iratismertetésen és a vádindítvány benyújtását követően is kérte a vádirat magyarra fordítását. A bíróság novemberben küldte el a főügyészségnek az erre vonatkozó kérvényét, de azt a választ kapta, hogy a vádhatóság nem jogosult erről dönteni, mivel csak egy a perben álló felek közül. Az elsőfokú bíróság döntése ellen a főügyészség még decemberben panaszt emelt, erről döntöttek most másodfokon. Mivel eljárásbeli hiányosságok már nem akadályozzák a pert, a hamis tanúzás ügyében várhatóan heteken belül kitűzik a tárgyalást.

Vatikán a bencéseknek adott igazat

A Megszentelt Élet Intézményeinek és az Apostoli Élet Társaságainak Kongregációja döntött a Magyar Bencés Kongregáció és a szlovákiai nagyszombati érsekség jogvitájában, mellyel semmisnek nyilvánította a főegyházmege dekrétumát, ezáltal megmarad a komáromi rendház jogalanyisága. Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát azután fordult Rómához, hogy tudomására jutott Orosch János nagyszombati érsek 2014. december 15-i dekrétuma, melyben megszüntette a révkomáromi rendház jogalanyiságát, és elrendelte annak átadását ez év január 15-ig. A háttérben egy hosszú ideje tartó vita van, amely a révkomáromi bencés rendház és a nagyszombati érsekség között zajlik. A nagyszombati érsekség 2014 júliusában a telekkönyvi hivatalban a saját nevére íratott 660 hektárnyi, a Magyar Bencés Kongregáció tulajdonában levő szántóföldet, amely a Csallóközben található. Erről a döntésről sem a révkomáromi konventet, sem a rend székhelyét, Pannonhalmát nem tájékoztatták. A 2014 novemberében hozott döntés ellen panaszt emeltek a szlovák államügyészségen, amely a panasznak helyt adott: a tulajdonjogi átírást törvényellenesnek nyilvánította, és elrendelte annak eltörlését. Az államügyészség döntésének alapja, hogy a nagyszombati érsekség semmilyen dokumentummal nem tudta bizonyítani tulajdonjogát.

Állampolgársági rendelet: a Híd szerint törvénytelen és önkényuralomi

Abszurdnak, törvénytelennek és az önkényuralmi rendszerre emlékeztetőnek tartja a szlovák belügyminisztérium az állampolgárság visszaszerzését lehetővé tevő, februártól életbe lépett rendeletét a Most-Híd párt. „Az, hogy egy miniszter jóakarátán múlik, hogy valakinek visszaadja-e az állampolgárságát vagy nem, az nem egy demokratikus jogállamra jellemző, hanem csak a totalitárius rendszerekre” - mondta a belügyminisztériumi rendeletről Gál Gábor a párt parlamenti képviselője. Lucia Žitňanská a Most-Híd alelnöke szerint a miniszteri rendelet túllépi a törvény adta lehetőségeket, mivel ellentétes az állampolgársági törvény más rendelkezéseivel és így megpróbálja felülírni azt a jogszabályt, amely jogi szempontból felette áll, ez pedig jogbizonytalanságot idéz elő. Žitňanská kitérő választ adott az MTI kérdésére miszerint, ha törvénytelennek tartják a miniszteri rendeletet, jogi úton is megtámadják-e azt. Gál Gábor ugyanerre a kérdésre azt mondta: az ezzel kapcsolatos döntést még megfontolják, ám jelenleg úgy vélik, ez nem lenne hatékony. Rámutatott: az állampolgársági törvénnyel kapcsolatos beadványukról négy év után hozott döntést az alkotmánybíróság, amely a tavaly szeptemberi döntéséről csak ezen a héten küldte el a végzést. Egy másik kérdésre adott válaszában ugyanakkor azt mondta: bár a rendeletet több szempontból is rossznak és jogellenesnek tartja, a szlovák állampolgárságuktól megfosztott felvidéki magyaroknak mégis ajánlani fogja, hogy éljenek a rendelet által nyújtott lehetőséggel.

A Magyar Nemzeti Tanács hivatalában tett látogatást Deli Andor EP-képviselő

Deli Andor, a Fidesz-KDNP európai parlamenti képviselője tett látogatást szerdán az új összetételű Magyar Nemzeti Tanács hivatalában. A vajdasági származású politikus tájékozódott a magyar közösség szempontjából fontos aktuális témákról, valamint megbeszéléseket folytatott a MNT képviselőivel. „A Magyar Nemzeti Tanács nevében elmondhatom, hogy Deli Andor, a Fidesz-KDNP európai parlamenti képviselője vajdasági magyarként a mi képviselőnk is” – jelentette ki Hajnal Jenő. „Fontos ez a találkozó, hiszen Deli Andor elsőként látogatott az újjáalakult nemzeti tanácsba” – tette hozzá az MNT elnöke. A megbeszélés az Európai Unió és a Magyar Nemzeti Tanács együttműködési lehetőségeiről szólt, a kulcskérdés a fiatalokkal való törődés volt – hangzott el a tárgyalást követő sajtótájékoztatón. „Fontos, hogy lefektessük a jövőbeli együttműködés alapjait” – hangsúlyozta Deli Andor EP-képviselő. A találkozó vonatkozásában kiemelten fontos volt az információcsere és a Magyar Nemzeti Tanács jobb megismertetése Európában. „Az Európai Parlament éppen arról szól, hogy bemutassuk azt a sokszínűséget, amely Európában megvan, így a mi magyar közösségünk is meg szeretné magát jeleníteni az európai szinten” – tette hozzá a képviselő. Deli Andor beszámolt azokról a módosítási indítványokról, amelyeket az országjelentéssel kapcsolatban tett a múlt hét folyamán, valamint tájékozódott a vajdasági magyar kisebbséget érintő, elsősorban oktatásügyi helyzetről – nyilatkozta a politikus. „Mindannyiunknak azon kell dolgoznunk, hogy az MNT helyzetét megerősítsük, a hatásköreit bővítsük, ügyeit előrevigyük, a pénzelést pedig megőrizzük” – jelentette ki Deli Andor. További cél, hogy a nemzeti tanácsok képviselői személyesen is bemutatkozzanak az Európai Parlamentben. „Képviselőtársaim segítségével egy bemutatkozó meghallgatást szervezünk majd a nemzeti tanácsok számára – természetesen kiemelt helyen fogjuk vendégül látni a Magyar Nemzeti Tanácsot –, hogy ezáltal bemutassuk a szerb kisebbségi önkormányzati modellt a többi uniós államnak és képviselőnek” – mondta Deli Andor.

Babity János bemutatkozó fogadást adott Szabadkán

Nagyon barátinak nevezte Magyarország és Szerbia kapcsolatait az új szabadkai főkonzul, hozzátette, a politikai kötelék is kifejezetten erős a két ország között, egymást követik a magas rangú államvezetői látogatások. „Ehhez szükség volt a magyar-szerb történelmi megbékélés folyamatára, melynek állomásait jól ismerjük. Viszont szükség volt azokra is az előző évtizedekben, akik magyarságukért kiálltak, akik nem felejtették el a magyar nyelvet, magyarul tanították az itteni gyermekeket, magyarul tartották a miséket, a magyar

politikai pártok képviselői pedig nagyon kemény és állhatatos munkával képviselték a vajdasági magyarság érdekeit” – mondta Babity János főkonzul, aki külön kiemelte a Vajdasági Magyar Szövetség erőfeszítéseit a két ország közötti megbékélési folyamatokban. A főkonzul elmondta, hogy jelenleg a Külgazdasági és Külügyminisztérium keretében Szijjártó Péter miniszter vezetésével azon munkálkodnak, hogy a diplomáciai sikert és a kedvező politikai pillanatot arra használják fel, hogy a két ország gazdasági kapcsolatait is erősítsék, amiben fontos szerephez jutnak a külképviseletek, így a Szabadkai Magyar Főkonzulátus is. Magyarország új szabadkai főkonzuljának fogadásán közéleti személyek, vallási vezetők és politikusok vettek részt Vajdaság számos területéről. Az egybegyűltek nevében Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség és a tartományi parlament elnöke köszöntötte Babity Jánost, aki emlékeztetett arra, hogy a visszatérő diplomata immár az ötödik magyar főkonzul Szabadkán. „Minden főkonzul, minden főkonzulátusi időszak újabb és újabb kihívást jelentett” – mondta Pásztor István. Hozzátette: a Babity-éra is egy másfajta éra lesz, mint az azt megelőző. A közös útkeresésnek biztosítania kell, hogy ez a közösség a mindennapjai tekintetében előre tudjon haladni – emelte ki a VMSZ elnöke. „Mindannyiunk elvárása a szabadkai magyar főkonzul irányában az, hogy támaszték legyen ebből a szempontból; az infrastrukturális kérdések, a vállalászási-, a megélhetési-, a szociális kérdések megoldása vonatkozásában szeretnénk továbblépni, együttműködni” – hangsúlyozta Pásztor.

A KMKSZ tiltakozik a hadköteles személyek határátlépésének tervezett korlátozása ellen

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) közleményben szólította fel az illetékes ukrán hatóságokat, hogy a nemzetközi dokumentumoknak, az ukrán törvényeknek és alkotmánynak megfelelően továbbra is biztosítsák a szabad határátlépés jogát a hadköteles állampolgárok számára, mivel az országban nincs hadiállapot. A KMKSZ elnöksége február 2-i ungvári ülésén vitatta meg a hadköteles ukrán állampolgárok szabad mozgását érintő korlátozások ügyét. Közleményükben írták: értetlenül állnak azon tervek előtt, amelyek rendeleti úton korlátoznák a hadköteles állampolgárok határátlépését. A nyilatkozat leszögezi: a KMKSZ határozottan kiáll az ukrán törvények és az alkotmány által garantált alapvető szabadságjogok betartása mellett. Ukrajna alkotmánya ugyanis egyértelműen kimondja, hogy „mindenki számára, aki jogosan tartózkodik Ukrajna területén, szavatolják a szabad mozgást, a lakóhely szabad megválasztását, Ukrajna területe szabad elhagyásának jogát, kivéve a törvény által meghatározott korlátozásokat”. A KMKSZ szerint a kezdeményezett korlátozás az ukrán alkotmányon kívül ellentmond az Európa Tanács által kiadott és Ukrajna által is aláírt Emberi Jogok Európai Egyezményében foglaltaknak. A KMKSZ felhívja az illetékesek

figyelmét arra, hogy az alapvető emberi, állampolgári és szabadságjogok korlátozását a hatályos nemzetközi szerződések és ukrán törvények szerint kizárólag törvényi úton lehet eszközölni; sem elnöki, sem kormányrendelettel nem korlátozhatják ezen jogokat. „Mivel Ukrajnában nincs kihirdetve a hadiállapot, felszólítjuk az illetékeseket, hogy a nemzetközi dokumentumoknak, valamint az ukrán törvényeknek és alkotmánynak megfelelően továbbra is biztosítsák a szabad határátlépés jogát” – áll a KMKSZ nyilatkozatában. Petro Porosenko ukrán elnök múlt pénteken rendeletben utasította a kormányt, hogy dolgozzon ki intézkedéseket a hadköteles ukrán állampolgárok külföldre történő utazásának törvényi szabályozására a katonai mozgósítás időszakában.

